

Ministerie van Economische Zaken
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Ingediend in het kader van internetconsultatie

Amsterdam, 20 april 2015

Betreft: Zienswijze Milieudefensie n.a.v. Besluit van, houdende wijziging van het Mijnbouwbesluit (wijzigingen in verband met het toezicht op de naleving bij opsporing en winning van een delfstof)
Datum: 20 april 2015

Geachte heer Kamp,

Wij hebben kennis genomen van het voorstel tot wijziging van het Mijnbouwbesluit (hierna Mbb). Door middel van deze brief dienen wij een zienswijze in over de wijzigingen. Wij verzoeken u onze opmerkingen en suggesties mee te nemen in de definitieve wijziging van het Mijnbouwbesluit.

1. Algemeen

De felle discussie van de laatste jaren over energie en de winning van grondstoffen, met name die inzake gaswinning, hebben laten zien dat Nederland toe moet naar de ontwikkeling van duurzame en veilige energievormen. De aardbevingen in Groningen en onze afhankelijkheid van gas uit landen met een repressief politiek klimaat zijn reden te meer om te zorgen voor een snelle transitie naar duurzame energie.

Milieudefensie is van mening dat bij de ontwikkeling van nieuwe wetgeving rekening moet worden gehouden met de noodzaak tot die transitie.

Ook de veiligheid bij winning van gas en de manier waarop wordt omgegaan met de ondergrond, is een onderwerp dat veel aandacht heeft gekregen in de laatste maanden. Milieudefensie is van mening dat de voorgenomen wijziging van het Mijnbouwbesluit niet op alle punten blijk geeft van voortschrijdend inzicht, als het gaat om verbetering van regelgeving over het veilige en duurzaam gebruik van de ondergrond.

2. Toezicht en controle

2.1 Terugvoeren van grondwater en brijn in de ondergrond

Uit de toelichting die wordt gegeven op de wijziging van artikel 2 eerste lid, onderdeel c blijkt dat het installatie voor het zonder toevoeging van stoffen terugvoeren van grondwater en brijn in de ondergrond niet meer onder het begrip *mijnbouwwerk* zal vallen. Bovendien wordt dit terugvoeren van grondwater en brijn door toevoeging van een extra onderdeel (g) aan artikel 28 Mbb uitgezonderd van het verbod stoffen op te slaan zonder vergunning, zoals bedoeld in art. 25 lid 2 van de Mijnbouwwet.

Hiermee vervalt tevens de verplichting om ten aanzien van dit terugvoeren een winningsplan als bedoeld in art. 34 lid 2, in samenhang met art. 39 lid 1, onderdeel b van de Mijnbouwwet bij de minister in te dienen.

Milieudefensie ziet deze wijzigingen als een ongewenste ontwikkeling. Het gegeven dat de artikelen 2.2 en 3.90 van het Activiteitenbesluit milieubeheer met 'maatwerkvoorschriften' kunnen worden ingezet, neemt niet weg dat een zorgvuldig toezicht door een mijnbouwkundige instantie op de opslag en het in de

ondergrond brengen van bij mijnbouw gebruikt grondwater of brijn (met daarbij de nodige andere stoffen die bij winning zijn meegekomen) uit het oogpunt van veiligheid wenselijk blijft. Daarnaast is uiteraard een gedegen en brede controle nodig op alle opslag van stoffen en activiteiten in onze ondergrond in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of andere toepasselijke regelgeving. Milieudefensie is van mening dat door deze wijzigingen van het Mijnbouwbesluit ten onrechte toezicht en controle door het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) onmogelijk wordt gemaakt.

Uit de recente bevindingen van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) over de gaswinning in Groningen blijkt dat het SodM een prominenter en onafhankelijker rol zal moeten spelen om de veiligheid van gaswinning te verbeteren. Daar blijkt tevens uit dat in de visie van de OVV de controle op uitvoering en veiligheid van activiteiten in de ondergrond in Groningen niet naar behoren is gebeurd en dat dit moet verbeteren. Door het terugvoeren van grondwater en brijn niet langer als mijnbouw aan te merken, valt echter het toezicht van het Sodm bij deze activiteit geheel weg. De mogelijkheid van Sodm om in dit verband een winningsplan te beoordelen valt bovendien weg, nu de verplichting om zo'n plan in te dienen ook vervalt.

De vraag rijst dan wie de handeling op milieueffecten zal gaan beoordelen, nu er kennelijk ook geen vergunningen en meldingen meer nodig zijn in de toekomst. De als motivatie voor de wijziging van het Besluit aangevoerde lastenverlichting mag naar de mening van Milieudefensie niet zwaarder wegen dan het algemeen belang van goede, brede en onafhankelijke controle op het inbrengen van zeer zilte en eventueel met zware metalen vervuilde stoffen in de ondergrond.

2.2. Informatie over het winningsplan in overeenstemming met geldende voorschriften

Milieudefensie is verheugd over de wijziging van art. 24, eerste lid, onderdeel c, respectievelijk art. 113 eerste lid, onderdeel j Mbb. Daarin wordt weer een weigeringsgrond in de wet opgenomen ter zake van een winningsplan voor de winning van koolwaterstoffen, namelijk de strijdigheid met de bij of krachtens het Mijnbouwbesluit geldende voorschriften.

Echter, Milieudefensie daarnaast aan op een in het Mijnbouwbesluit opgenomen *uitgebreidere* toetsingsmogelijkheid van het winningsplan, waarbij ook milieuaspecten en het al dan niet afgegeven zijn van een milieuomgevingsvergunning onderdeel uitmaken van de beoordelingscriteria.

Milieudefensie zou in dit verband graag zien dat bij de eerstvolgende wijziging van de Mijnbouwwet de mogelijkheid om de beoordelingstermijn te verlengen (conform het vervallen art. 37 Mijnbouwwet) en/of de aanhouding van instemming met het winningsplan in afwachting van de omgevingsmilieuvergunning (conform het vervallen art. 38 Mijnbouwwet) weer in ere worden hersteld of in enige vorm worden opgenomen. Uit de voorgenomen wijziging van art. 24, resp. art 113 Mbb blijkt immers dat een degelijk sturingsinstrument noodzakelijk is.

3. Stimuleren van productie (fracken)

3.1 Fracken en winning uit schalies

Milieudefensie heeft zich onomwonden uitgesproken tegen schaliegaswinning en het fracken voor de winning van schaliegas en gas.

Zoals Milieudefensie de voorgenomen wijziging van artikelen 67, 74, 76, 77 begrijpt, wordt de mogelijkheid om boorgaten en productie te stimuleren door middel van fracken in het Mijnbouwbesluit opgenomen als reguliere winningsmethode. Milieudefensie meent dat deze winningsmethode uit het oogpunt van veiligheid en milieu ongewenst is omdat uit tal van buitenlandse voorbeelden is gebleken dat fracken schadelijke gevolgen heeft voor de ondergrond. Het Nederlandse onderzoek (planm.e.r.) naar de effecten van deze methode is nog niet afgerond. Dit voorstel loopt vooruit op de conclusies van het rapport. Dat vinden wij onbegrijpelijk en onzorgvuldig.

Uit de wijziging van artikel 76 lid 1 en 2 Mijnbouwbesluit maakt Milieudefensie bovendien op dat de verplichting tot het opstellen van een eindrapport ter overlegging aan het Staatstoezicht binnen een maand

na beëindiging van de werkzaamheden, vervalt.

Inmiddels is gebleken dat de integriteit en veiligheid van boorputten bij fracken zeker niet gegarandeerd is en dat er, ook na beëindiging van het gebruik van boorputten schade kan blijken te zijn ontstaan die gevaar oplevert voor het milieu. Hoewel het positief te noemen is dat een verplichting tot dagelijkse rapportage over stimulatie aan het Staatstoezicht in het leven wordt geroepen, is Milieudefensie van mening dat de verplichting tot het opstellen van een eindrapportage in verband met de noodzaak tot effectief toezicht moet worden gehandhaafd.

Conclusie:

Gezien het bovenstaande verzoeken wij u om de voorgenomen wijziging van het Mijnbouwbesluit aan te passen.

Hoogachtend,

N. Manders,
Directeur a.i.